

15.10.2013

1/3

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Lausunto EU:n strategiasta metaanipäästöjen vähentämiseksi

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua EU:n strategiasta metaanipäästöjen vähentämiseksi eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle.

EU:n metaanistrategiasta työntöä biokaasuun

Komissio julkaisi 14.10.2020 strategian metaanipäästöjen vähentämiseen. Metaani on hiilidioksidin jälkeen toiseksi suurin ilmastomuutoksen aiheuttaja. Metaanipäästöjen vähentäminen on siis olennainen osa 2030 ilmastotavoitteiden saavuttamiseen sekä 2050 ilmastoneutraaliustavoitetta. 95 % EU:n metaanipäästöistä on peräisin energia-, maatalous- ja jätealoilta, joten maatalous on yksi painopistealueista tässä strategiassa. Yksi yhteinen painopiste on metaanipäästöjen mittaamisen ja raportoinnin parantaminen. Komissio parantaa maatalouden päästöjä koskevaa raportointia parantamalla tiedonkeruuta ja edistämällä mahdollisuuksia vähentää päästöjä yhteisen maatalouspolitiikan avulla.

Valtaosa maatalouden metaanipäästöistä on lähtöisin eläintuotannosta. Komission strategiassa ei kyseenalaisteta eläintuotannon olemassaolon oikeutusta vaan ensisijaisesti pyritään jakamaan parhaita käytäntöjä, jotka liittyvät innovatiivisiin metaania vähentäviin teknologioihin, eläinten ruokavalioon ja jalostuksen hallintaan. Lisäksi tuetaan kohdennettua tutkimusta, joka koskee teknologiaa, luontoon perustuvia ratkaisuja ja ruokavalion muutosta. On tärkeää huomata, että strategia on energiapääosaston, eikä esimerkiksi ympäristöpääosaston, laatima.

Kierrätettäväksi kelpaamattomia orgaanisia ihmisten toiminnasta ja maataloudesta aiheutuvia jätteitä ja jätevirtoja voidaan käyttää biokaasun, biomateriaalien ja biokemikaalien tuottamiseen. Näin voidaan saada lisätuloja maaseutualueille ja välttää samalla metaanipäästöjä. Tämän vuoksi näiden jätetuotteiden keräystä edistetään lisäkannustimilla. Komissio näkee, että maaseudun biokaasuhankkeilla on positiivisia vaikutuksia elinkeinorakenteeseen ja elinvoimaisuuteen. Lisäksi ymmärretään, että lannan metaanipotentiaali on pienempi kuin vihreän biomassan. Jotta ensisijaisesti eläintuotannosta aiheutuvia metaanipäästöjä voidaan vähentää, on niihin löydettävä lisäkannustimia verrattuna vihreän biomassan käytössä syötteenä. MTK huomauttaa että esimerkiksi Uusiutuvan energiandirektiivin mukaisessa kasvihuonekaasupäästölaskennassa on mahdollista saada perusteltua etua, kun biokaasuntuotannon raaka-aineena käytetään lantaa.

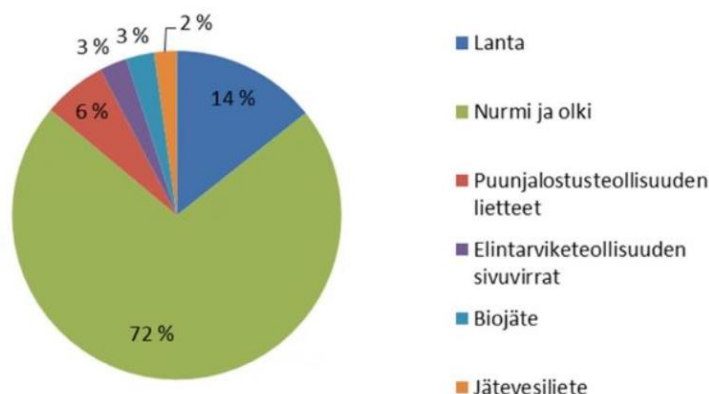
Kansalliselle tasolle strategia osoittaa maatalouteen pohjautuvan biokaasun tuotannon merkittävän roolin maatalouden päästöjen vähentämisessä ja osoittaa asian olevan merkityksellinen, kun laaditaan vihreän elvytyksen ohjelmaa. Biokaasuteknologia on koeteltua tekniikkaa ja lannan biokaasutuksella on saavutettavissa merkittäviä maatalouden kasvihuonekaasupäästön vähennyksiä.

Maatalouden ilmastotiekartta tunnistaa samat kysymykset kuin EU:n metaanistrategia – myös lisäkannusteiden tarpeen

Potentiaali

Biokaasun tuotannon raaka-aineet (10,2 TWh)

*Käyttämätön
biokaasupotentiaali
maatalouden biomassoissa!*

- Suomen kokonaisenergiankulutus 384 TWh (2018)
 - Liikenne 52 TWh
 - Maatalous 11 TWh

Biokaasuntuotannon lisääminen suomalaisessa maataloudessa tuottaisi päästövähennyksiä kahta kautta. Korvattavan fossiilisen polttoaineen päästöjen poistumisen myötä energian kulutuksesta aiheutuvat päästöt laskisivat. Toiseksi hyödynnettäessä lantaa biokaasun raaka-aineena, saataisiin maataloudessa muuten väistämättä syntyvää metaania otettua talteen ja se hyödynnettäisiin energiaksi. Näin myös maatalouden tuotannosta aiheutuvat päästöt pienenisivät. Koska maatalous kykenisi tuottamaan energiaa enemmän kuin paikallisesti itse kuluttaa, syntyisi päästövähennystä myös siltä osin, kun biokaasu korvaa suurempi päästöisiä energialähteitä muussa yhteiskunnassa.

Kesällä 2020 julkaistun Maatalouden ilmastotiekartan mukaan nykyisillä kannustinjärjestelmillä biokaasun tuotanto maataloudessa etenee vain hyvin vähän. Ilman mitään lisäkannusteita verrattuna nykyiseen lantaan perustuvasta biokaasusta saataisiin hyötykäyttöön vain 0,3TWh. Myös nurmen biokaasukäyttö olisi niin vähäistä, että sen merkitys myös ravinnekiertoissa jäisi marginaaliseksi.

Biokaasun tuotantoon potentiaalia kuitenkin olisi. Nykyisin biokaasua tuotetaan Suomessa kaikkiaan alle 1TWh. Maatalouden ilmastotiekartassa mikrobiologisesti mädättämällä tuotettavan biokaasun potentiaaliksi arvioitiin 10TWh. Samaan suuruusluokkaan on päätynyt myös Uniseco-tutkimushanke (kuva 1). Maatalouden ilmastotiekartassa kaiken lannan biokaasupotentiaaliksi Suomessa 2019 arvioitiin 3,75TWh, joka laskisi 2050 mennessä 3TWh. Pitkällä aikavälillä ja kunnianhimoisin kannustimin tästä lannan energiamäärästä noin puolet olisi otettavissa hyötykäyttöön ja maatalouden kokonaisbiokaasun tuotanto saataisiin nostettua vähintään 4TWh tasolle. Tällä saavutettaisiin merkittäviä päästövähennyksiä, jos sillä korvataan fossiilisia polttoaineita. Yhdessä muiden maatalouden ilmastotiekartassa esitettyjen energiaan liittyvien toimenpiteiden kanssa maatalouden energiaan liittyvät päästöt saataisiin noin puolitettua. Kuva 2. osoittaa sitä mittakaavaa millaisista investoinneista pelkästään laitosten kohdalla puhutaan, kun tavoitellaan kunnianhimoisia metaanipäästöjen vähennyksiä maataloudessa.

WAM2 syöte yhteensä (t/vuosi, lantaa ja nurmea)

2035 7755158,82

2050 8485104,27

3/3

KOKONAISINVESTOINTI**TARVITTU INVESTOINTITUKI**Kapa-
siteetti
(t/vuosi)Laitosmäärä
2035 (kpl)Laitos-
määrä
2050
(kpl)milj
€ /
laitos2035
(milj €)2050
(milj
€)MMM
tuki
40%
2035MMM
tuki
40%
2050TEM
tuki
30%
2035TEM
tuki
30%Kuva
2.

Pieni	10000	140	140	1	140	0	56	0		
Keski	40000	65	80	15	975	225			292,5	67,5
Iso	250000	15	16	35	525	35			157,5	10,5
					1640	260	56	0	450	78
YHTEENSÄ						1900		56		528

Biokaasuinvestointituet WAM2 skenaariossa, Maatalouden ilmastotiekartta 2020

https://www.mtk.fi/documents/20143/310288/MTK_Maatalouden_ilmastotiekartta_net.pdf/4c06a97a-c683-1280-65ba-f4666132621f?t=1597055521915

Kuva 1. Biokaasupotentiaali Suomessa, lähde LUKE, Uniseco-hanke

MTK:n näkemyksen mukaan Suomen perusmuistio nykyisessä muodossaan pystyy kuvaamaan EU:n metaanistrategian olennaisimmat osat, mutta ei ota riittävästi huomioon EU:n metaanistrategian liittymäpintoja maatalouden ilmastotyöhön kokonaisuutena. MTK:n näkemyksen mukaan käytännön ilmastotoimien edistämisen kannalta hallinnonalojen yhteisissä strategioissa, kuten EU:n metaanistrategiassa pitäisi pystyä osoittamaan työkaluja tai ainakin kehityspolku myös käytännön tasolla päästöjä vähentäville toimille. Tässä tapauksessa biokaasun edistämiseksi maataloudessa.

Helsingissä 30.11.2020

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Anssi Kainulainen
energia-asiantuntija